

LIEPŲ TUVIA

NR. 37 (1102) S. PAULO — BRASIL — 1969 M. RUGSĖJO — SETEMBRO 12 D. — XXI METAI

PLACIAJAME PASAULYJE

LIBIJA — SOCIALISTINĖ RESPUBLIKA

TRIPOLI. Šioje Šiaurės Afrikos šalia Egipto esančioje valstybėje prae tą savaitę grūpė aukštųjų karininkų nuvertė karaliaus valdžią. Karalius Idris, i tuo laiku buvo Turkiijoje gydytis.

Valdžią sudarančios Revoliucinės Tarybos sudėtis dar nepaskelbta. Bet ji prokomunistinė. Naująją Libijos Vyriausybę tuoj pripažino komunistiniai ir prokomunistiniai kraštai, kaip Rytų Vokietija, Rusija, Kinija, Egiptas, Sirija...

Anglija atsisakė padėti nuverstajam karaliui atgauti sostą. Ji teisinasi kad savitarpio pagalbos sutartis ją įpareigojanti tik užpuolus išorės o ne vidaus priešams.

Tą vyriausybę jau pripažino ir pati Anglija, JAV bei kiti demokratiniai kraštai. Revoliucinės Tarybos pranešė, kad jau paskelbė, kad laikas sukurti Socialistinę Libijos Respubliką ir kovoti prieš Izraelį. Dabar ji tariasi dėl oficialios Vyriausybės sudarymo.

Taip visoje Šiaurės Afrikoje išgalėjo prokomunistinės, prosovietinės jėgos. Vakaram neteko didelių naftos šaltinių. Šiaurės Afrikoje beliko demokratiniams Vakarams palanki vien Tunisija.

NESUTINKA SU BREŽNEVO DOKTRINA

BELGRADAS. Sovietų Rusijos Užsienio Reikalų ministras A. Gromyko atliko 6 dienų vizitą Jugoslavijai. Tai pirmas tokio aukšto pareigūno po 7 metų.

Jugoslavijos Užsienio Reikalų ministras Mirko Tepavak suruoštamie priėmimo Gromykuui pagerbti pareiškė: «Jugoslavija tikia didelę reikšmę bendradarbiavimui su Sovietų Rusija. Tačiau ji atmeta Brežnevo doktriną ir Varšuvos paktą. Jugoslavija tarp tautiniuose santykiuose reikalauja pagarbos savo nepriklausomybei, suverenumui ir neikišti į kitų šalių vidaus reikalus. Ji stovi šalia karinių sąjungų ir laikosi nuomonės, kad politinis nesusiėjimas yra geriausia forma veikti tarptautinėje bendruomenėje visiškos lygybės pagrindu.

MIRĖ HO CHI MINH.

HANOI. Praeitą trečiadienį

mirė garsusis Šiaurės Vietnamo vadas ir prezidentas Ho Chi Minh gimęs 1890 metais gegužio 19 dieną. Jo šermenyse dalyvavo dauguma komunistinių kraštų aukštųjų valdžios ir partijos pareigūnų ir net demokratinų kraštų — Anglijos, Prancūzijos atstovai ir didelės žmonių minios.

Ho Chi Minh buvo viena iš žymiųjų XX amžiaus valstybininkų asmenybių. Stebėtina jo ištvermė ir kantrybė kovoje už Vietnamo nepriklausomybę, jo revoliucinė ugnis, d vana uždegti minias ir jo politinis sugebėjimas išsilaikyti gana nepriklausomu tarpkojančiu už įtaka Sovietų Rusijos ir Mao Tse Tungo Kinijos valstybių.

Jo sostinėje Hanoi dabar eina kova kas užims jo vietą, kokia bus naujosios valdžios kryptis. Tuo tarpu laikinai paskelbta valdžios kolegija, sudaryta iš 4 «stipriųjų»: ministrų pirmininko Phan Van Duong, 1-jo Komunistų Partijos sekretoriaus Le Duan, parlamento pirmininko bei partijos teoretiko Truong Chinh ir karo ministro generolo Nguyen Giap.

TAUTOS ŠVENTEJE SUSIMASČIUS

Rugėjo 8-sios — Tautos Šventės proga mūsų sąmonėje išskyla keletas faktų ir sąžinės reikalavimų.

1-as: esame lietuvių tautos sūnūs ir dukros svetur išemi gravę ar pabėgę, kad susikurtume žmoniškesnį, geresnį gyvenimą sau ir savo vaikams.

2-ras: esame ir turime būti dėkingi mūsų tautai, iš kurios gavome tiek gėrybių: per tėvus paveldėjome gerų savybių, išlikome gyvi nuo žudančios, įkalinančios komunistų rankos dėka mūsų karių ir patriotų.

3-čias: tą dėkingą meilę tu rime tiek mes patys, tiek mūsų jaunoji karta išreikšti pagarbą suvargusiai dabar mūsų tautai ir padėdami jai atgauti laisvę.

4-tas: tiems įpareigojimams atlikti mes turime išlaikyti savyje ir jaunojoje kartoje gyvą lietuvišką dvasią.

Visi šie faktai ir įpareigojimai yra tampriai susirišę ir vieni kitiems padeda. Taip, pavyzdžiui, jei mes sieksime susikurti vien geresnį medžiaginį gyvenimą sau ir savo vaikams, mes patys gal, — o beveik tikra mūsų ainiai, —

tapsime materialistais, savanaudžiais, pasidavę lėbavimo, girtuokliavimo ir kitom ydom. Taip visai pasimetama, nužmogėjama. Priešingai — veiklus rūpestis padėti Lietuvai ir tautiečiams palaiko dvasingumą, idealizmą, žmoniškumą, krikščioniškumą.

Taip pat jei nedėsime pastangų savyje ir savo ainiuose išlaikyti gyvą lietuvišką dvasią, nebejausime pareigų lietuvių tautai nei išugdysime ją jaunojoje kartoje. Ne atlikę dėkingumo pareigos savo tautai, ją paneigę savo sąžinėje — neatliksime ir kitų dvasinių, socialinių ir religinių pareigų. Užtat nejučiomis tapsime savanaudžiais, egoistais, buržuaziškos dvasios žmonėmis, neapkenčiamais ponais, išnaudojančiais savo padėtį žemesniųjų sąskaiton.

Zinoma, tam tikra lietuvių išievių dalis, kaip ir kitų tautų emigrantų, nulietuvės, subrazilės, ypač naujosios kartos. Tačiau dalis atsilaiko, Šiaurės Amerikos lietuviai emigrantai ir jų vaikai yra didžiai pasitarnavę lietuvių tautai tiek atgaunant nepriklausomybę, tiek laisvės metais, tiek II Pasaulinio Karo metu, tiek dabar. Ir jie yra gerai prasigyvenę, išitaisę, išauginę savo vaikus lietuviškai, juos išmokslinę ir aukštai vertinamą visuomenės ir valdžios JAV piliečiai.

Tad ir mes Tautos Šventės proga ryžkimės iš naujo dėti daug pastangų išlaikyti lietuvių ir padėti lietuvių tautai, ypač sukurdami savo šeimoje lietuvišką aplinką, dvasią, palaikyti ryšius su giminėmis Lietuvoje, plačiai bendraudami su lietuviškai, ruošdami lietuviškus parengimus ir dalyvaudami lietuviškuose sambūriuose

5.400 BRAZILIJOS SINDIKATŲ yra susiorganizavę į 8 federacijas ir vieną centrinę konfederaciją (Confederação Nacional Brasileira dos Trabalhadores). Kadangi visi Brazilijos darbininkai moka sindikatinis mokesčius ir kai kuriuose sindikatuose yra ne tvarka bei pinigų išieškojimas, tai valdžia visai sindikatų eilei paskyrė savo interventorius, patikrintojus, kurie juos patikrintų ir laikinai juos valdytų.

Kažin, ar tokiu būdu pasibaigs sindikatuose iš darbininkų surinktų pinigų bereikalingas išieškojimas.

Lietuvių Šeimos ir Švietimo Metai

Šio M. L. nr. GARBĖS LEIDĖJA

yra ŠVENTO JUOZAPO VYRU BROLIJA

Ši lietuvių katalikų vyrų draugija su savo nariais ir su a. a. Juozu Matelioniu, buvusiu ilgamečiu jos pirmininku, yra dideli šio lietuviško laikraščio rėmėjai, jo platintojai ir dažni garbės leidėjai.

Nuoširdžiai dėkinga

«Mūsų Lietuvos» Administracija

BAISI ISTORIJA

I DALIS

Skaudų smūgį gavo Sovietų Rusijos komunistai, kai pabėgo į vakarus Stalino duktė Svetlana. Jau buvo beatsikvokvošėją, bet staiga ištiko gal dar skaudesnis smūgis — pasitraukė į vakarus vienas didžiųjų komunistinės Rusijos rašytojų Anatoly Kuznecov. Jis buvo ir žurnalo «Jaujystė» vienas redaktorių, Rusijos literatūros draugijos narys, labai mėgiamas ir jaunimo, ir jau pagarsėjęs net užsieniuose savo romanu «Baby Jar», kur jis aprašė vienos Sibiro tremtinių stovyklos gyvenimą. Šitas smūgis komunistams atrodo skaudesnis už Stalino pabėgimą, nes tą jie lengviau galėjo apšaukti nenormalia isterike ir tt., o pačiai Stalinaitei nepatogu rašyti apie savo tėvą. Kuznecovas buvo veiklus partietis, labai aukštinamas. Nors kurį laiką ir buvo pažemintas antra eilėn vieton, bet paskui vėl iškeltas ir pripažintas. Ir štai tas komunistinių viršūnių pripažintas didis žmogus, nebegrižta iš kelionės Anglijon, o pasiprašo čia prigludžiamas, kaip politinis pabėgėlis. Ir jis tuojau pradeda negailestingą propagandą prieš Rusijos komunistus. Iki šiol jis jau tiek daug ir tokios nemalonios tiesos pasakė apie raudonojo rojus gyvenimą ir jo valdovus, kad Stalinaite nė iš tolo negali prilygti. Ir mums bus įdomu patirti, kodėl tas žymus komunistas veikėjas bei rašytojas metė savo mylimą tėvynę, kodėl jis pasirinko bedalio, klajūno, svetimšalio likimą. Pet keletą M L numerių dėsimė jo paties pareiškimus Anglijos spaudai, kuriuos persispaudė viso pasaulio didieji dienraščiai.

KUZNECOVAS PASAKOJA

Turiu papasakoti baisią istoriją. Kartais man atrodo, jog tai niekada neatsitiko, kad tai yra tiktai sunkus baisesis sapnas. O, kad tai būtų tiesa!

TIK PRIESPAUDA PALA KO

Sovietinė santvarka (sistema) Rusijoje laikosi tiktai ne paprastai galingos priešpaudos mašinos dėka. Ivaiziais laiko tarpiais, įvairiais vardais ją vadino: ČEKA, GPU, KKKVD, dabar — KGB, bet visada tai buvo slaptoji policija, arba rusiškasis GĖŠTAPAS.

Visiems yra žinoma, jog slaptosios policijos išžudytųjų aukų yra daug milijonų. Bet ėmus skaičiuoti, kiek ta policija žmonių terorizavo, kiek jų sužalojo, tai tenka įskačiuoti visus Sovietų Rusijos gyventojus. Kaip ir vėžio šaknyse kūne, KGB rankos pasiekia visas Sovietų Rusijos gyvenimo sritis, o ypač literatūrinį jos pasaulį.

IDA VINĖJIMAI

Nepažįstu nė vieno, taip — nė vieno, Rusijos rašytojo, kurs nebūtų turėjęs reikalų su KGB (slaptąja policija). Tie reikalai gali būti trijų rūšių.

Pirmoji: autorius bendradarbiauja su KGB entuziastiškai. Tada jam užtikrintas pilnas pasisekimas.

Antroji: autorius pripažįsta savo pareigas policijai, bet atsisako tiesiai su ja bendradarbiauti. Tuo atveju jis netenka daug dalykų, ypač jam nėra jokios galimybės išvykti už sienin.

Trečioji: autorius atsisako turėti bet kokių reikalų su KGB ir tuo pačiu su ja susiduria. Tada jo raštai nebus spaudinami ir jis gali atsidurti koncentracijos stovykloje.

Paaiškinsiu, kaip visa tai praktiškai vyksta gyvenime, kaip aš pats savo kailiu patyriau, iš tiesų šitokią istoriją galėtų papasakoti kiekvienas Rusijos rašytojas, kad ir pats ne žinomiausias. Bet kadangi jie tebėra Rusijoje ir nori gyventi, tai jie geriau tyli.

(Nukelta į 6 pusl.)

AUSTRALIJA

TOLIMOJE TASMANIJOS SALOJE

Į tą Australijos salą kėlėta kartų per metus nuvyksta Geolongo lietuvių kapelionas kun. P. Dauknyš. Šiomet buvo tenai birželio tragiškiems įvykiams minėti. Atlaiškė Hobarto lietuviams (300) pamaldas ir pasakė gražų, patriotizmą keliantį pamokslą.

Tuo pačiu laiku atvykęs St. Narušis, Australijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, nušvietė lietuvių veiklą Australijoje ir kitur bei parodė Lietuvos vaizdų gražų filmą.

MELBOURNO LIETUVIAI

Melbournas yra vienas iš didžiųjų Australijos miestų ir ten gyvena apie 2.500 lietuvių.

Melbournas ieruvių Bendruomenės Apylinkės Valdyba prieš birželio įvykių minėjimą buvo išsiuntusi raštus kai kuriems parlamentarams ir dvasiškiams. Melbournas ar kviškupas J. R. Knox į šį raštą atsakė, kad birželio 15 d. Melbournas katedroje bus meldžiamasi už mūsų tautą, o Kristaus Karaliaus šventė kiekvienais metais bus skiriama MALDAI UŽ KOMUNISTŲ

PAVERGTAS TAUTAS. Panašiai į raštą atsakė ir anglikonų arkivyskupas Woods.

Birželio pradžioje Melbourne buvo STUDEŲ TŲ BALIUS gražioje Heidelbergo salėje. Žmonių apie 400, beveik visi jaunesnės kartos. Moterys ilgose vakarinėse suknelėse, studentai trumpais plaukais ir be bardo. Programoje — diplomų išdalinimas, lietuvių dainos ir šokis «Lenciugėlis», kuriame vaikinų vietoje šoko beždžionė. Tai sukėlė labai daug juoko.

ADELAIDĖ

Ir šiemet ateitininkai ir Sen draugiai suruošė liepos 12 d. tradicinį Literatūros ir Dainų Vakara. Jame pasirodė pačios stipriausios lietuvių jėgos.

Katalikų laikraščio «Tėviškės Aidų» balius įvyko liepos 19 d. LK Centro salėje.

VOKIETIJA

LIETUVIŲ VEIKLA

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdyba birželio viduryje buvo sukvietus savo veikėjus į savaitgalį «Romuvoje», Lietuvių Vasario 16 Gimnazijoje. Buvo atstovaujama

21 apylinkė. Dalyvavo 6 įgaliotiniai prie 7 kraštų (valstijų) vyriausybių ir viena Šeštadienio mokyklos mokytoja. Iš pranešimų paaiškėjo, kad apylinkėms priklauso tik dalis lietuvių, tačiau jos išvysto gražią veiklą, patraukia ir kitus lietuvius, gauna kartais paramos iš vokiečių valdžios.

Šeštadienio Mokyklų skaičius padvigubintas — buvo 4, o dabar yra 7. Kreiptas dėmesys, kad mokymas būtų patrauklus ir simpatištas Svarstoma, ar nereikėtų organizuoti keliaujančius mokytojus didesnėms sritims. Iškelta vasaros stovyklų didelė reikšmė lietuviškam mokymui. Bendruomenė organizuoja dvi stovyklas.

Vasario 16 Gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius pranešė apie gana gerą gimnazijos padėtį, jos spinduliuojimą į kitas lietuvių kolonijas. Jos mokiniai atliko gražią programą.

J. A. V. —

ŠIAULIŲ KULTŪRINĖ-IDEOLOGINĖ SAVAITĖ praversta ne toli Detrote esančioje «Dainavos» stovykloje. Ypač pasižymi mėjo Detrito St. Butkaus vardo šiaulių kuopa savo fotografijų ir paveikslų paroda. Buvo išklaudyta 10 paskaitų, gražiai atliktas birželio įvykių minėjimas ir suruoštas Joninių laužas. Jame dalyvavo apie 300 šiaulių.

Toje pačioje Dainavos stovykloje įvyko pirma jaunesniųjų skautų-skaučių, o vėliau ir vyresniųjų skautų įdomios stovyklos.

Taip apsišarvavęs, parilkau porą tinkamų valdininkų ir pavedžiau jiems kol kas patyrinėti geležinkelio stotyje ir muitinėje apie tokių vagonų išleidimo tvarką, kas juos antspauduoja, ar tikrina, kas juose yra, iš kur atvežamos «prekės». Paskatinau juos įgyti atitinkamų pareigūnų palankumą, kad turėtų iš jų pusės kuo didžiau sias bendradarbiavimą. Toks kontaktas galėjo būti naudingas ir kitais atvejais, ne tik šioj byloj.

SPROGSTA BOMBA

Po kelių dienų jau turėjau geležinkeliečių ir muitinės tarnautojų, kurie mielai ir nuoširdžiai pagelbėjo. Žinoma, jiems nebuvo aiškinaama, kas į tą biznį įveltas. Dar po kiek laiko geležinkeliečiai pranešė, kad jau pakrauti du vagonai prekių ir muitininkai laukia užsienio ministerijos valdininko, kuriam dalyvaujant, jie už dės švinines plombas ant vagono užraktų, o valdininkas uždės smalkinę antspaudą šiai «diplomatinei siuntai». Mūsų pareigūnai iš kito vagono stebėjo viską ir matė, kaip užs. reikalų ministerijos valdininkas, kuris pasisakė esąs ūkio vedėjas, davė geležinkeliečiui keletą banknotų (popierinių pinigų). Kai ūkio vedėjas nuėjo, geležinke lietis parodė banknotus ir pasakė:

— Gavau keturis tūkstančius markių, man pačiam nuostabu, už ką?

Mūsų valdininkas apžiūrėjo plombas, antspaudas ir užsirašė vagonų ženklus ir numerius. Tai buvo iš ryto. Gavęs visus nurodymus, per Kauno stoties karo komendantą kap. Danauską išaiškinau, jog abu vagonai eis su traukiniu, kuris išeis iš Kauno vakare ir maždaug 3 val. naktį pasieks Jonavą. Čia ir nutariau tuos vagonus atkabinti ir patikrinti. Su traukiniu išsiunčiau po

Vistiek Tūkstančiai Nuvyko

Teko girdėti iš Lietuvos žinią, jog pernai kauniečių būrys nusišandęs sunkvežimį, važiavo rugsėjo 8 d. į Šiluvą, į Marijos gimimo šventės atlydus. Tačiau apie 30 km. nuo Šiluvos sunkvežimį sustabdė milicija. Ji iša kė visiems išlipti ir eiti pėsčiom, arba grįžti sunkvežimiu atgal.

Jie buvo kelionę apmokėję į abu galus. Daugumas nebeturėjo daugiau pinigų. Todėl su skaudama širdimi buvo priversti grįžti atgal. Kaip bus šiemet dar nežinome.

O vistiek, turimomis žiniomis, į Šiluvą tą dieną nuvyksta tūkstančiai lietuvių katalikų. Jie ten išlieja savo skausmus ir prašymus motiniškai Marijos širdžiai. Prieš jų akis stovi verkiančios Marijos vaizdas, prieš 300 metų apsireiškusios Šiluvoje ir kalbančios piemenukams: «Kur dabar ariama ir sėjama, čia buvo mano Sūnaus bažnyčia». Tada anais laikais dar tebebuvusieji katalikai sukručio: atgavo iš liuteronų aną žemę, pasistatė bažnyčią ir dauguma kitų sugrįžo į katalikybę.

Dabar tūkstančiais Šiluvon suvykę tikisi ir maldauja Marijos pagalbos, kad vėl greit būtų garbinamas jos Sūnus tose bažnyčiose, kur dabar mužiejai, sandėliai, kur šokama ir geriama. Tą jų viltį stiprina, uolumą žadina Fatimoje apsireiškusios Marijos žodis: «O tačiau galų gale mano Nekalčiausioji Širdis triumfuos, ir Rusija atsivers... jei žmonija bus paaukota mano Nekaltai Širdžiai, žmonės nebeįžeidinės daugiau mano dieviškojo Sūnaus, darys atgailą ir kalbės Rožančių».

Taigi, klausimas yra: ar bus pakankamas skaičius tokių atgailą darančių žmonių, bent gerai atlikdami savo pareigas atgailos dvasioje, ir nuoširdžiai kalbančių Rožančių...

Ar mes priklausome prie to skaičiaus žmonių, norėdami padėti mūsų tautai, kad ją išgelbėtų iš bedievių raakos.

K. P. D.

BOSTONO LIETUVIAI

Anksčiau Bostono mieste gyveno labai daug lietuvių ir buvo stipri lietuviška veikla. Dabar daug jų išvykę į kitus miestus, kiti išmirę, dar kiti nesilanko į lietuvių parengimus, ypač čia gimęs jaunimas. Finansiniai ir nariais stipriausia yra Lietuvių Piliečių Draugija; ji turi 4 aukštų di-

delius namus su gražia sale, kurion susirenka lietuvių didesniems šventėm. Salėn tilpsta maždaug 600 žmonių. Yra šv. Petro parapija, kuri turi nors nedidelį, bet gerą chorą, vadovaujamą muziko Jeronimo Kačinsko. Tačiau ir chorui giedant, 10 val. mišiose bažnyčia apytuštė.

(pabaiga 5 pusl.)

Kontra-Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

Vakare, viską apsvaistęs, nuėjau pas žvalgybos skyriaus viršininką M. Lipčią ir butą. Su juo iš pat pirmųjų dienų susidarė pastovūs, nuoširdūs santykiai, ir aš galėjau išdėstyti jam viską atvirai. Krikščionių demokratų bloko viršūnės laikė jį visiškai savo žmogum, bet turėjau progą pamatyti, kad tarnyba nuo to nė kiek nenukentėjo.

— Kaip manai, Jonai, ar pats ministeris įmaišytas į tą operaciją? — paklausė.

Atrodo, be jo žinios, kad ir kaip aukštai stovinčiai neišdrįstų tokių dalykų pradėti. Ar tas neduoda mums atsakymo į kaikiurias jo ypatingas išlaidas? Jau sakiau tau apie tai G-ė.

Lipčius nusikvatojo, — Turėsi atlaikyti audrą, kuri kils, bet nė kiek neabejoju, atlaikysi — užbaigė.

PASIRENGIMAS

Prieš ką nors pradėdamas, pasitariau su juridinio skyriaus viršininku kap. L. Pr. ir prašiau prižiūrėti, kad visi mūsų žygiai teisėtumo atžvilgiu būtų tvarkoje. Taip pat nuėjau pas vyriausio Tribunolo valstybės gynėją J. Kalvaitį. Turėjau jo pilną prielankumą, jau ne kartą buvau pas jį dėl svarbesnių bylų. Savaiame aišku, byloje, kuri liečia ministrą, negalėjo būti kitaip. Jis, atidžiai išklauses, padaršino: būtina kelk aikštėn. Dėl jo pažiūrų neabejoju, Jam politiniai vejai neturėjo įtakos. Tai senas vilkas ir stropus tatymų saugotojas.

raž kareivių ir valdininką apsaugai kelyje. Kauno ruožo komendantui kap. Danauskui pasiunčiau reikalavimus tuos vagonus Jonavoje liepti atkabinti ir perduoti mano pasiūstai sargybai. Jis telefonavo, kad viskas bus atlikta.

Iš ryto telefonavo Jonavon pasiūstasis valdininkas, kad vagonus perėmė. Kiek vėliau tą patį pranešė ir Kauno stoties komendantas. Tuo met per valdininką pasiunčiau užsienio ministerį jai laišką, kad sulaukiau vagonus ir prašau atsiųsti atstovą į Jonavos stotį kitos dienos rytą dalyvauti patikrinime. Pietų metu mano raštinės vedėjas padavė telegramą, kuri buvo pasirašyta paties užsienio reikalų ministerio P-kio ir skambėjo maždaug taip: «Tučiuojau atleiskite vagonus. Neišpildžius to reikalavimo, būsite atiduotas teismui».

Mane tas kiek nustebino, Galvojau, kodėl ministras telegrafuoja man, o ne paskambina savo kolegai krašto apsaugos ministrui, ir dar man grasu teismu, jei nepaklausysiu. Raštinės vedėjas klausia, ką atsakyti. Pasakiau, kad atsakymas bus, bet ne raštu. Pašaukiau vyr. leit. Kirilį ir įsakiau, kad nuvyktų į Jonavą ir 9 val. rytą atidarytų abu vagonus, surašytų apie tai aktą, nuodugnai ištirtų ir surašytų visus vagonuose vežamus daiktus. Jei užsienio reikalų ministerijos atstovas nebus laiku atvykęs — tikrinti be be jo, pakvietus atitinkamus liudininkus. Žodžiu smulkiai paaiškinau ir perspėjau, kad nekreiptų dėmesio į jokių grasinimus. Jei vyktų kas nors netikėta, kad skambintų man.

— Ar viskas aišku? — paklausiau.

— Taip, — atsakė vyr. leit. Kirily.

(Bus daugiau)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA JUATINDIBA, 20
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 273-0338

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

Administr.: Jonas Bružikas

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 15,00 visoje P. Amerikoje GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 50 00. GARBĖS Atskiro numer. išleidimas N Cr. \$ 75,00. Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 30
SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 20,00 paskutiniajame N Cr. \$ 15,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. 10,00
Ilgalaiškiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Tautos gyvybė —

Laisvės Pagrindas

Tauta yra tiek subrendusi, kiek ji sąmoningai sugeba suprasti savo skirtynes ir savitumus. Ji yra tiek laisvės verta, kiek supranta laisvės vertę ir pajėgia dėl laisvės aukotis. Kad tauta būtų sąmoninga tautiniu požiūriu ir suprastų tikrąją laisvę, jai reikia ilgai bręsti, savyje išryškinti tautinį sąmoningumą ir susilydinti į darnų tautinį vienetą, siekiantį tų pačių tikslų. Kitaip tariant, tauta pirmiau turi tapti gyvu tautiniu organizmu, kad paskiau galėtų siekti valstybinės nepriklausomybės.

Tautos gyvybė yra pagrindas jos laisvės, kurios tegali siekti tik sąmoningu apsisprendimu. Tie, kurie apsisprendžia už kitą tautą, negali būti naudingi sava tautai. Kai svetima valstybė pavergia kurį kraštą, tai ji paverčia savo tikslams tarnauti ir pavergtuosius. Bet tai nėra sąmoningas apsisprendimas už pavergėją, bet tik prievarta, nes pirmiau reikia išlikti gyvam, kad paskiau, sąlygoms pasikeitus, galėtų kelti net ir pavergėjui laisvės reikalavimus. Tačiau ir pavergtieji gali išlaikyti laisvės viltis ir jas perduoti savo vaikams, kad iš kartos į kartą eitų tautinio savitumo supratimas ir tautinis apsisprendimas.

Prievartą išgyvena nūnai ir lietuvių tauta komunistinės vergijos pančiuose. Ir jų uždavinys šiandien yra išlaikyti gyvą tautos daugumą ir perduoti naujosios kartoms gyvus laisvės idealus. Ši tautos laisvės pagrindą — tautinę gyvybę turi išlaikyti ir išvija, liudijanti pasaulio sąžinei pavergtiesiems daromas skriaudas ir tautos troškimus. Išlaikyti tautos gyvybę — tai išlaikyti, kuo daugiau dvasine ir fizine prasme nesužalotų lietuvių pavergtoje tėvynėje ir išvijoje. Tai sąlyga, kuri turi apspręsti mūsų veiklos priemones tikslų siekimuose.

ATSIGAVIMAS IŠ LIAUDIES

Kai po paskutinio Lietuvos padalinimo (1795) tauta gautinai prarado laisvę, — nors tikros laisvės ji jau anksčiau buvo nustojusi, — tai to meto valstybės viršūnė — bajorija tetroško susigrąžinti tik prarastą praeitį. Net 1831 m. sukilime lietuvių liaudis beveik nedalyvavo. Tautos kamienas daugiau reiškėsi 1863 m. sukilime, bet jo tikslas buvo išsilaisvinti iš baudžiavos. Ryškesni lietuviško gyvenimo veidai tesirodė tik Daukanto ir vysk Valančiaus asmenyse ir veikloje, bet jie jau buvo subrendę vergijos laikotarpy ir mėgino žadinti tautinę sąmonę kituose, iš istorinės praeities keldami gyvus tautos didybės vaizdus.

Didesnis skaičius lietuvių tautos žadintojų atsirado tik daugiau kaip pusšimtį rusų vergijoje esančios tautos eilėse. Jau Lietuva nešė 56 vergijos metus, kai gimė Basanavičius, 57 metus — kai gimė Kudirkas, 63 metus — kai gimė Maironis ir 74 metus — kai gimė Vaižgantas. Tik šios kartos laikotarpy jau galime priskaičiuoti daugiau lietuvių šviesuolių, kilusių iš liaudies ir mėginančių ieškoti priemonių tai liaudžiai pažadinti iš tautinio snaudulio, iškelti naujų paskatų kovoti už savo teises ir laisvės prašvaistes. Šio laikotarpio knygnešių ir kūrėjų skatinama tauta jau turėjo pakankamai žmonių kurie plikomis rankomis, bet dideliu ryžtu ėjo į kailėjimus, į Sibiro katogą, kad tik tauta susilauktų laisvesnio gyvenimo.

Jei vergijos pradžioje daugelis tuometinių šviesuolių buvo priblokšti tautos nedalios, tai vėlesnioji ka ta jau pradėjo rasti savyje paskatų ryžtui, kuris išaugo į sąmoningumą tautinį subrendimą. Kai išmušė laisvės valanda, tauta jau buvo prisiauginusi tiek vadų, kad jie galėjo visų vardu skelbti nepriklausomybę ir raginti savanorius kovai už jos išlaikymą. Tai kaip tik yra mūsų viltis, kad ir dabar atsirės nau-

SVEČIAI IŠ ANAPUS

UŽRIŠTOMIS BURNOMIS

Tėvynėje gyvenantieji mūsų tautiečiai yra neatskiriam mūsų kraujo ir kaulo dalis. Tai tas pats, kaip ir mes patys. Tačiau laikas ir labai skirtingos gyvenimo sąlygos (pas juos vergija ir skurdas, čia laisvė ir gerovė) išugdė gerokai skirtingus žmones, net generacijas. Kaip demokratinių kraštų sąlygos suformavo laisvo, pasiturinčio, atviro, kartais net per daug plepaus lietuvių tipą vakaruose, taip nuolat sekamo ir kontroliuojamo, prievartaujamo, kalnomo gyvenimo sąlygos Lietuvoje sukūrė skirtingą lietuvių, kokių prieš 25 metus pasitraukdami nepalikome. Tai gi prieš vienų ir kitų brolių norą atsirado didesni skirtumai net labai artimų žmonių tarpe, atsirado «mes» ir «jie».

KALĖJIMAS

Visa mūsų tėvynė yra vienas didžiulis kalėjimas, stipraus svetimo ir mūsų tautai labai nedraugiško sargo saugomas. Mūsų broliai ir seserys tame kalėjime atlieka bausmę už nepadarytą nusikaltimą jau ištisis 25 metus (1944–1969). Nėra jokių duomenų, iš kurių būtų matyti, kada jų spauda baigsis. Ir nieko esmingo tame kalėjimo režime pastaru metu nėra įvykę, išskyrus kai kuriuos mažus formalius pasikeitimus. Tam tikromis labai ribotomis sąlygomis kartais leidžiama kuriam nors daugiau ar mažiau patikimam kaliniui didesnėje ar mažesnėje sargo priežiūroje aplankyti savo artimuosius vakaruose. Toks lankytojas yra

jų kūrybingų vadų laisvės troškimams paversti tikrove.

IŠ IŠLAIKYKIME LIETUVIAIS

Praeities didvyriai, kovotojai už laisvę ir tautinės sąmonės žadintojai — kūrėjai yra ir šiuo metu paskatas siekiamams. Tačiau paskatų neužtenka. Reikia ryžto išlaikyti gyvą tautos sąmonę ir gyvus laisvės troškimus. Tie, kurie laisvę turi, tegali laisvės trokšti tik pavergtiesiems. Bet ir laisvėje gyveną turi perduoti tautinę gyvybę ir atsparumą prieš aplinką, kuri gali tautinį apsisprendimą iškreipti. Nėra abejojama, kad laisvės laikus prisimeną yra suaugę su tautą gyvais ryšiais. Bet yra tikras pavojus, kad tiek tautos dvasią žalojančio okupanto idėjų įtaka, tiek ir didelė laisvė išvijoje gali daugelį nukreipti tautai nenaudinga linkme. Užtat dabarties uždavinys — įdiegti jaunimui kuo daugiau tautinių pradų, kad išaugtų naujų kovotojų ir naujų kūrėjų.

Dar nesena mūsų tautos istorija turi būti pavyzdys, kuriuo galėtų sekti jaunesnioji karta, kaip Basanavičiui ar Kudirkai tam tikslui tarnavo istorinė Lietuvos aidybė. Tačiau dabartis turi būti visų veikimo dirva, kurioje būtų auginamos naujos idėjos ieškoma naujų priemonių ir veiklos būdų pažadinti savo pareigas tautai atlikti dabarties sąlygose ir savo aplinkoje. Praeitis nesugražinama, todėl reikia kurti ateitį, atsiremiant dabartimi. O dabartis priklauso tiems, kurie kūrybiškai gali reikšti dabartyje, kad iš jos išaugtų nauji vadai, galį verti laisvės bylą ir brandinti tautos sąmoningumą.

Visa's galimais būdais reikia išlaikyti gyvą tautą, kad kuo mažiau nebūtų nudžiuvusių šakelių, nes tik tautos gyvybė, jos išlaikymas fiziškai bei moraliai sveikos ir nepalūžusios yra pagrindas, ant kurio jau dabar statomas laisvės rūmas. Dėlto visą mūsų veiklą reiktų kreipti į kūrybingus užmojus, vieningai žadinant tautinį budrumą ir atsparą.

Pr. Gr.

ilgai tiriamas, sąlygojamas, išleidžiamas tik palikus gerą «užstatą», dažniausia gimimams vakaruose apmokėjus jo kelionės išlaidas. Vieni jų vyksta pavieniui, kiti ekskursijomis dalis jų niekuo dėti žmonės. kiti aukštesni valdininkai, kultūrininkai ar net komunistų partijos pareigūnai valdžios žmonės.

SUVARŽYTI APLANKYMAI

Ne žmoniškumo, ne artimo meilės ir kitais panašiais sumetimais, bet kito turistinio-finansinio (noro užsienio valiutos gauti) pagrindu išsviam lietuviams suteiktos tam tikros labai ribotos galimybės aplankyti jau minėtame kalėjime gyvenančius savo brolius, seseris. Svečiavimosi teisė labai ribojama tiek laiko, tiek vietos, tiek betarpiško susišinėjimo atžvilgiais. Iš daugelio grįžusiųjų pasakojimų mes jau gerai žinome, kaip ten viskas vyksta. Ne daug perdėsimė sakdami kad tai yra mūsų brolio ar sesers, esančio kalėjime, aplankymas. Ir tai kalinį gali lankyti tik jo kalėjime, griežtai nustatytomis sąlygomis, kalėjimo sargo ausimis girdint ir jo akimis matant.

Šiais «laisvės» trupiniais yra ligi šiol pasinaudoję keli tūkstančiai mūsų JAV-bėse ir Kanadoje gyvenančių tautiečių, aplankyami savuosius Lietuvoje. Žmonių iš anapus buvo ar yra atvykę žymiai mažiau, gal tik keli šimtai, gal būt, dešimtoji dalis mūsų kelių lankytojų.

Kad ir sunkiomis, ribotomis sąlygomis susišinėjimas su sa-

vaisiais, vieni kitų lankymas dabartinėmis sąlygomis tėra tik labai maža žmoniškumo dalis, kuria naudojasi kultūringojo pasaulio žmonės. Vieni ir kitų lietuvių tarpusavio ryšiui pritaria ir mūsų centrinė politinė vadovybė VLIKas savo vasario 1 d. nutarimu: «Pavergtoje tėvynėje ir laisvajame pasaulyje gyvenantieji lietuviai yra reikalingi tarpusavio ryšio, nes vienu su kitais bendravimas stiprina išvermę, Lietuvos valstybingumo idėją, iš spaudos išsivadavimo ryžtą ir padeda išlaikyti dvasinę, kultūrinę bei tautinę tapatybę». Toliau tame pačiame nutarime pabrėžiama, kad «abišalio bendravimo kliūtys yra Sovietų Sąjungos klasta ir smurtu Lietuvai primestoji ir tebetęsiama okupacija».

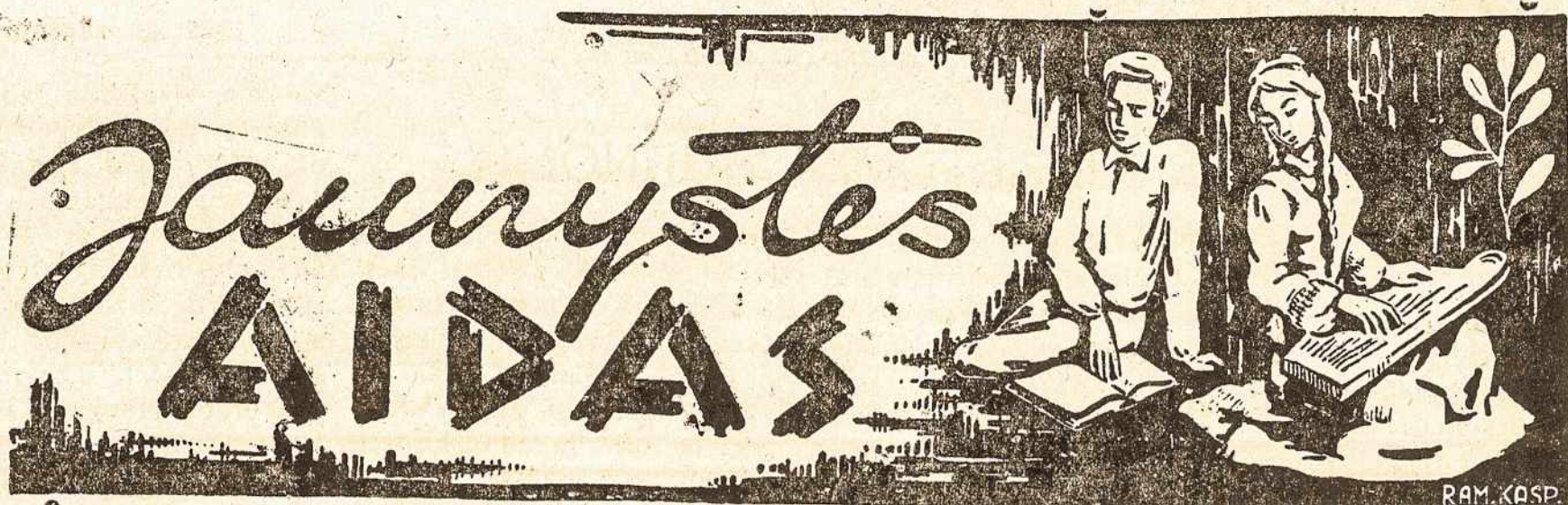
Mes neteigiame, kad tokie giminių, artimųjų ar šiaip jau tautiečių pasimatymai Amerikoje ar pačioje Lietuvoje turėtų kurti kitą reikšmę, kaip tik asmenišką. Neteko girdėti fakto, kad kuris nors mūsų žmogus, nuvažiuojęs į rusų valdomą Lietuvą būtų virtęs komunistu. Iš kitos pusės ne žinome, kad kuris nors iš tų kelių šimtų čia buvusių komunistų ar nekomunistų lietuvių būtų čia pasilikęs. Toks klausimas iš viso tokiais atvejais nekeliamas, kai vienos pusės burna yra užrišta. Tačiau drąsiai galime tvirtinti, kad tarpusavio susišinėjimas iki šiandien niekam nėra tautinės ar kitokios žalos atnešęs.

Tokiais ribotais susitikimais nesidžiaugia tik mūsų ekstremistai ir maskvinio tipo komunistai. Mūsų jau ne kartą cituotas A. Šniečkus «Partijnaja žyznj» žurnalo šių metų nr. 1, matyti, tai turėdamas galvoje, rašė: «Ne paslaptis, kad kai kuriais atvejais buržuazinė propaganda daro tam tikrą poveikį atskiriems mūsų inteligentijos ir jaunimo atstovams. Tad labai svarbu yra politiškai auklėti mases, taip pat jaunimą, kuris nėra išėjęs klasių kovos rūšies mokyklos, kantriai mokyti iš klasių pozicijų kvalifikuoti ir vertinti visus visuomeninio politinio gyvenimo reiškinius, ypač tokius, kaip demokratija, asmenybės laisvė, humaniškumas ir pan.»

Kai gainga fizinė jėga daro viską, kad suskaldytų lietuvių tautą, atskirtų išsvius nuo tautos kamieno nuslopinant šlapus ir anapus gyvenančių lietuvių vieningai puoselėjama nepriklausomybės atstatymo mintį, mums visada reikia būti atsikus veidu į tautą, nors kruvinas jos veidas būtų už kalėjimo groty stropaus sovietinio kalėjimo sargo saugomas.

b. kv.

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

Studentu Džiaugsmas ir Skausmas

Kanadoje, Toronte, buvo suvažiuavę ateitiniai kai studentai. Tarp kitko paprašyta pasisakyti, koks buvo jų džiaugsmingiausias momentas 1968 metais, koks, skausmingiausias, ir kada jie pajuto Dievą. Jie atsakė raštu, be parašų. Štai tie jų atsakymai, kurie atveria jaunų žmonių sielas ir tuo yra mums įdomūs ir naudingi žinoti.

DŽIAUGSMINGIAUSIAS MOMENTAS:

- kuomet patyriau dvasinę ramybę stovykloje;
- kada gavau gimnazijos diplomą;
- vasaros pabaigoje, kai mylima mergaitė pasisakė mylinti mane;
- kai pasijutau, jog tikrai turiu draugę, kuri manimi rūpinasi, kaip ir aš ją;
- kuomet laimėjau sportini medali,
- kai mačiau, jog mano mintys paveikė jaunus žmones,
- kai pajutau universiteto gyvybę ir laisvę,
- kai turėjau labai atviras diskusijas su šeimos artimaisiais,
- kai sėkmingai užbaigiau mokslus,
- kai susitikau su žmogumi, su kuriuo anksčiau nesutariau.

SKAUSMINGIAUSIAS MOMENTAS:

- kada pajutau, jog esu savimyla,
- kai praradau meilę, nepajėgdamas tiesoje gyventi,
- kai pajutau savo ribotumą,
- kai pajutau, jog kiti žmonės manimi ne visai tepasitiki,
- žuvus Vietnamo mano artimam draugui,
- kai pajutau, jog nesuprantu gyvenimo, jo

reikšmės ir jis man atrodė beprasmis,
— kai tėvai pykosi šeimoj,
— kada pamečiau ryšį su man buvusiu artimu žmogumi,

- kai labai susipykau,
- namie, kai labai nesutariau su savo tėvais,
- kai matau, kiek daug man dar trūksta būti pilnu žmogumi ir kai juntu savo savanaudišką meilę.

MOMENTAS, KADA PAJUTAU DIEVĄ

- Per Naujus Metus, mišiose, stovėdamas šalia draugo,
- prie jūros kranto, tyloje,
- kai nušovė Kennedy,
- per vieną išpažintį ir Mišias, kada buvau susikaupęs ir pasiruošęs,
- kai pajutau kitų žmonių gerumą, ypač savo tėvų,
- žiūrėdamas į gamtą,
- giedant ateitinių himnų jaučiu, jog tikrai «kur du trys susirenka Jo vardu, ten ir Jis yra».
- prieš sakdamas klasėse prakalbą, prisimindamas psalmės žodžius: «Dievas visada yra šalia ir stiprina,
- kai turėjau ginti savo religiją universitete.
- kai pajėgiau per visus metus išgyventi įvairias problemas.

KODĖL, KODĖL?

Perskaičius tuos atsakymus, švystelėjo klausimai: Kodėl džiaugsmingiausių momentų tarpe niekas nepaminėjo pajutimo Dievo, Jo meilės, Jo globos? Ar tai neludija, kad daugumai jaunų jų Dievas yra per tolimas ir todėl negali būti

tų džiaugsmo šaltinis? Be džiaugsmingieji gyvenimo momentai kaip tik gali būti geriausios progos suartėti su Dievu, su Kristum, jei tik mokėtume jomis posinaudoti.

Lygiai ir skausmingieji momentai galėtų pakelti mūsų mintis ir širdis į Kristą? Ar ne Jis atskleidė nesupratimų, meilės stokos, nepasisekimų, mirties, žmonių ribotumo ir k. prasmę? Kai kenčiam, esam vienišai, liūdnai, ne suprasti saviškių — junkimės su Kristum ir pajusim jį arti, arti.

Mūsų kasdienybė būtų visai kitokia, jei tik įprastumėm atviresnėmis akimis į viską žiūrėti ir visur išžiūrėti Kristaus artimumą, meilę, jei prisiverstume skausme, liūdesy prašyti jo pagalbos, sutikimo su jo valia, stiprybės priimti gyvenimo naštas o džiaugsmo ir pasisekimo valandose ir savo džiaugsmais su Juo pasidalyti ir jam dėkingą širdį parodyti. Šių dienų universitetuose reikia dvasios, dvasinių vertybių; reikia atsispirti užgožusiam materializmui; reikia parodyti, jog yra kitų, daug brangesnių ir jaunam žmogui žavesnių vertybių. O tai parodyti galima tik tada, kai jaunasis žmogus TIKRAI YRA TOMIS VERTYBĖMIS PATS PERSIĖMĖS, ir jomis gyvena.

Iš studentų žurnaliuko
GAUDEAMUS, 1969. II.

SMUIKAS NEGERIA ARBATOS

Lenkų smuikininką Veniavski turtingas aristokratas pakvietė arbatėlei. Turėdamas mintyje kad smuikininkas arbatėlės metu galės svečiams

pagroti, jis dar, lyg be kita ko, užsiminė:

— Gal kartu su savim pasiimsite ir savo smuiką?

O smuikininkas Veniavskis atsakė aristokratui.

— Savo smuiko vardu dėkoju jums už pakvietimą, tačiau jis negeria arbatos.

Conhecer, Aprender...

21. Falando usamos muitas palavras Quando trata-se em escrever-las surgem dúvidas. Por exemplo, como se escreveria a seguinte palavra:
A. Šėndien, B. Šianden, C. Šiandien.

22. Na Lituânia, igual como em outras paises, existem dialetos. A palavra «diena» em uma zona e pronunciada «dziena». Qual é esta região?
A. Žemaitija, B. Dzukija, C. Suvalkija.

23. Quem é o autor do canto «Pulkim ant kelių»?
A. Tumas Vaižgantas, B. Antanas Baranauskas, C. Kun. A. Strazdelis.

24. Kristijonas Donelaitis escreveu «Metai» (Ano). Esta obra foi traduzida para o alemão, inglês, letoniano, polonês e russo. Perguntamos: quando nasceu este poeta?
A. 1780, B. 1680, C. 1714.

25. Qual a forma correta de iniciar-se uma carta?
A. Gerbemas Tamsta,

B. Gerbiamas Tamsta,
C. Gerbimas Tamsta;

26. Sarkis Žukauskas, lituanonorte-americano venceu o alemão Schmeling e ganhou o título de campeão mundial de box. Quando isso aconteceu?
A. 1939, B. 1922, C. 1932.

27. O que quer dizer a palavra «vaitas»?
A. Grito, B. Chefe de distrito, C. Salto.

28. Eis os nomes de 3 lagos lituanos. Um deles encontra-se em Dzukija. Qual?
A. Dūkštas, B. Sartai, C. Žuvintas.

29. Agora uma pergunta muito facil. Quem foi o filho do granduque lituano Kęstutis?
A. Vytenis, B. Algirdas, C. Vytautas.

30. O segundo presidente da Lituânia foi:
A. Dr. Kazys Grinius,
B. Aleksandras Stulginskis,
C. Antanas Smetona.

ATSAKYM I-RESPŪSTAS:

21-C, 22-B 23-C, 24-C, 25-B, 26-C, 27-B, 28-C, 29-C, 30-B.

VIRTUVĖ

Coalhada — Rūgštus pienas

Ingredientes:

1 — litro de leite

1 — colher de sopa bem cheia de creme de leite azedo (este creme de leite é adquirido em vidros. Quando fresco usa-se para fazer chantilly, quando fica azedo serve para fazer a receita acima).

Ferva o leite. Quando estiver morno, quase frio, despeje numa vasilha de louça ou de vidro, acrescente o creme de leite e misture. Tampe e deixe ficar até que se forme uma crosta de nata em cima. Demora um dia mais ou menos, conforme a temperatura. Em tempo de calor, o leite coalha mais rapidamente.

Lucia 09.8.69.

PASISEKĖ

Leokadija Aleknavičiūtė šį šeštadienį išplauks laivu į Portugaliją medicinos studijuoti. Linkime tai mūsų nuoširdžiai lietuvaitei ne tik laimingos kelionės, bet ir sėkmingų studijų, ir sugrįžti šviesiu medicinos švyturiu!

Kad plė Leokadija gali pradėti ilgai trokštus mokslus eiti, tai gražus nuopelnas Lietuv. Bendruomenės Savitarpio Paramos Tarybos. Ji visa širdimi ėmėsi organizuoti jai reikalingą pagalbą ir, padirbėju-

si, sukėlė gerą dalį lėšų. Prie jų pridėjus dar kitų geradarių dovanas, p. Leokadijai atsivėrė kelias į gydytojas. Rimtiems žmonėms paėmus tą reikalingą į savo rankas, galima pagįstai tikėtis, jog ta parama nūntrūks iki Leokadija baigs savo studijas.

Nuoširdžiausias ačiū visiems iki šiol prisidėjusiems ir pasižadėjusiems kas mėnesį ir toliau pridėti savo dalį; ačiū ir tiems, kurie ateityje prie to šalpos darbo prisidės. Ypač būtų teisinga ir malonu kad čia prisidėtų mūsų jaunoji karta, kuri jau turi neblogus darbus. Paprastai jaunas jaunas geriau atjaučia ir viens kitam padeda. Čia peršasi mintis, kad jaunimas sudarytų savo komisijas aukoms rinkti. Tai būtų labai naudinga ir pagalbos reikalingiems studentams ir PATIEMS AUKŲ RINKIMAMS. Aukų rinkimas ugdo artimui užuojautą, lavina darbuotis kitų labui. Tai yra vertingos žmogaus ypatybės. Savitarpio Paramos Taryba atveria jaunimui gražių galimybių save sukiltinti.

Kaip Skrenda Raketos

Paukščiai gali skristi, nes jų kilnojami sparnai atsimuša į orą. Panaudodamos stiprią orą srovę, žuvedros gali skristi ir neplevendamos sparnais gana ilgą laiką, ypač netoli vandens paviršiaus, kur garai daro orą tirštesnį. Panašiai skrenda ir lėktuvai, traukiami propelerių. Bet kaip skrenda raketos, jei jų degimamas kuras neturi į ką atsismušti?

Tą problemą gana gerai išrišo minkštakūnis gyvulys, panašus į oktopą. Lotyniškai jis vadinasi Loligo ommastrephes ir gyvena jūrose. Jei jis nori pasiirti pirmyn, pritraukia kūną vandens, pasukui mulkuli sutraukimu stumia jį greit laukian ir tokiu būdu pasistumia gerą žingsnį. Nors raketos principas pa-

našus, bet atsakymas į pastatytą klausimą netikslus, nes ir oktopo giminiškos stumiamas vanduo atsimuša į vandenį, panašiai, kaip paukščio sparnai į orą. Bet kas įvyksta, jei ore sprogs bomba ar granata? Jų šukės skrenda į visas puses. Panašiai daro ir raketos. Kontroluojamu žibalo ir skysto deguonies degimu jos sukelia nuolatinį sprogimą ir gazai, apleisdami raketą, stumia ją pirmyn. Tuo pačiu principu skraido ir sprausminiai lėktuvai arba džetai. Esminis skirtumas tarp džetų ir raketų yra tas, kad džetai gauna deguonį iš oro, o raketos turi jį pasiimti su savim.

Apolono raketa, kuria astronautai pasiekė mėnulį, tikrumoje yra ne ne viena, bet trys. Tai yra didelis Dr. John C. Hubolt išradimas. Galvodamas apie raketų susijungimą erdvėje, jis save klausė, kam vežtis į mėnulį bereikalingą svorį. Jei raketa susidetų iš kelių dalių ir kiekviena dalis atliktų savo funkciją, tuokart sumažėtų ir svoris, ir išlaidos. Nors jo planas pradžioje buvo atmestas, bet jam pakėlus balsą, vėliau buvo peržiūrėtas ir galutinai priimtas.

Pirmoji raketa atplėšia Apoloną nuo žemės ir pakelia jį gerokai į viršų. Paskui ji atpalaiduojama ir sudega erdvėje. Antroji raketa įmeta Apoloną į žemės orbitą. Ji taip pat atpalaiduojama ir su deginama. Trečioji raketa stumia Apoloną į mėnulį ir parveža astronautus į žemę. Visos tos trys raketos yra sumontuotos į vieną vienetą. Žinoma, ir mėnulio modulė,

kurioje sėdi astronautai, turi mažas raketeles, kuriomis ji gali nusiteisti ir pakilti nuo žemės, atseit nuo mėnulio.

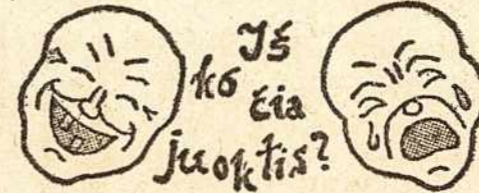
Suplanavimas, apskaičiavimas, padarymas ir išbandymas atskirų Apolono dalių užsitęsė virš 8 metų ir kostavo 24 milijonus dolerių. Daug prieš jos padarymo prisidėjo vokiečiai Dr. von Braun ir jo kolegos, atvykę iš Vokietijos. Kai 1967 metais sudegė trys JAV astronautai, daug dalykų reikėjo iš naujo suplanuoti, padaryti ir išbandyti. Bet dabar Apolono raketa yra tokia tobula, kad kartą ji nuleido astronautus ant žemės tik 35 sekundes anksčiau negu buvo numatyta. Tie astronautai buvo apskridę mėnulį keletą kartų ir išbuvo erdvėje 8 dienas!

Kokie yra tolimesni JAV erdvės planai?

Savaime aišku, kad, norint išgauti daugiau mėnulio paslapčių, teks į jį keliauti dar keletą ar keliolika kartų. Jei amerikiečiai užsimos pastatyti ant mėnulio astronomijos observatoriją, tas pareikalaus daug laiko ir pinigų. Kaikas galvoja apie kelionę į Marsą mūsų artimiausią planetą. Dr. von Braun kolega Ernst Stuhlinger planuoja eitra varomą raketą, kuri galėtų nukristi į Marsą ir grįžti žemėn per 450 dienų. Ji svertų 730 tonų ir galėtų paimti 4 astronautus. Ją galima būtų padaryti iki 1980 metų. Bet kaštuotų virš 100 milijonų dolerių. Nežinia, ar tam planui pritaris JAV prezidentas, kuris turi namie ir užsienyje daug neišspręstų problemų. Kažin ar išsimoka skrieti po erdves, jei žemėje yra tiek daug skurdo, ligų, bado

Ar šiaip, ar taip, ką vienas

rusas praėjusiam šimtmečiui pradėjo, ką vokiečiai per antrąjį pasaulinį karą išstobulino, tą mūsų dienomis amerikiečiai atbaigė. Dabar žmogija turi instrumentą, kuriuo gali pasiekti planetas. Bet tai ir viskas. Kas norės pasiekti žvaigždės, turės sugalvoti raketą, skriejančią šviesos greičiu, tai yra 300 000 kilometrų į sekundę. Skrendant tokiu greičiu, artimiausią žvaigždę, Proxima centauri, galima būtų pasiekti tik po keturių metų.

PAMOKA

Į prisigrūdusį autobusą įlipa moteris. Mandagus vyras atsikelia ir užleidžia jai vietą. Nesakiusi nė žodžio, moteris atsisėda.

Tada vyras atsigręžia į ją ir klausia:

— Atrodo, kad tamsta lyg kažką sakėte man?

— Ne nieko nesakiau.

— Tai labai atsiprašau. O man lyg pasigirdo, kad sakėte «ačiū».

MAMYTĖ IR VAIKUČIAI

Du jaunuoliai išėjo pasivaikščioti ir susitiko senelę, kuri vedėsi du asilus. Jie pasveikino senelę:

— Sveika, asilų mamyte.

— Sveiki, mano vaikučiai,

— atsakė jiems senelė.

ISIDĖMĖTIN! ADRESAI: LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pio Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Liet. Bendruomenė, pirmas namas p. Juozas Tijunelis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 266-0346.

FĖVAI JĖZUITAI: Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooca — Tel. 273-0338 arba 92-2263

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooca Rua Juatindiba, 20.

Sekmadieniais ir šventadieniais 8, 10 ir 17,00 val. Darbu dienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko, kai turimos metinės ar 7 d mišios.

Išpažintys čia klausomai kasdieną prieš mišias.

Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,30 val. Bom Retire, 10 val. Itinga 16,30 val.

Trečią:

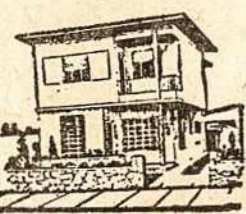
Agua Rasa 8,30 val., Moinho Velho 11,30 val. Lapa 16,30 val.

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val. Vila Bonilha 11,15 val. Prudente 18 val.

«MŪSŲ LIETUVOS» RE-DAKCIJAI IR ADMINISTRA-CIJAI, TAI PAT IR SĂO PAULO LIETUVIAMS JĖZUITAMS GALITE SIŪSTI LAIŠKUS ŠIUO ADRESU: CAIXA POSTAL 4421, S. PAULO, BRASIL.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOZITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

Įkorporavimai — kondominijos — sklypų išdalinimas — Administracija — nejudomo turto pirkimai bei pardavimai — kreipkitės į

Administradora e Imobiliaria Bernardes Ltda. atsakomasis bendrininkas Gil Prestes Bernardes

Praça Antonio Prado, 33, — 4* andar, conjunto 401. Telefonas 33-1443 — São Paulo.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasivimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui / teikite ir įsitinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas. Kurio puikų veikia žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, situokite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefonas: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967

SÃO PAULO

MŪSŲ Lietuva

RUA JUATINDIBĀ, 20 — P. DA MOÓCA — SĀC PAULO, 13

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĒS TARYBOS POSĒDIS

Saukiamas rugsėjo mėnesio 13 dieną, 19 valandą Tėvų Jėzuitų namuose, Rua Juatindiba 20.

Visi Tarybos nariai prašomi atvykti.

Kun. Juozas Šeškevičius
Prezidiumo pirmininkas.

PAMINĖSIM TAUTOS ŠVENTE

Rugsėjo aštuntoji Lietuvoje buvo iškilmingai švenčiama. Neturėdami erdvių patalpų Tėvai Jėzuitai nebegali suorganizuoti platesnio minėjimo pas save. Bet ši sekmadienį, tuojau po 17 valandos mišių vienuolyno saliuokėje bus nors trumpas ir kuklus tos mūsų tautai labai reikšmingos dienos paminėjimas. Maloniai kviečiami dalyvauti visi Lietuvą tebemylintieji ir atvykti galintieji tautiečiai.

DĖMESIO! DĖMESIO!!

Ar priklausėi kada nors Ateitininkams?

Rugsėjo (setembro) mėnesio 14 dieną, 14 valandą, Ateitininkų Ramovėje, Jaunimo Namuose, Vila Zelinoje šaukiamas visų, buvusių ir esančių — sendraugių, studentų, moksleivių ir jaunučių) — Susitikimas — Susirinkimas.

Kadangi nėra galima visiems išsuntinėti asmeniškų pakvietimus tai maloniai prašome, kad šį pakvietimą perduotų tėvai vaikams, kaimynai kaimynams, draugai draugams, pažįstami pažįstamiems. Už tai iš anksto dėkojame. Laukiame visų atvykstant. Tai iki malonaus susitikimo!

Garbė Kristui!
Su meile,
Jūsų Dėdė Juozas

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Gražiai pagiedojo šv. Mišias «Aušros» choras Casa Verde bažnyčioje už a.a. Juozą Matelionį, praėjusį sekma dienį. Veiklio žentas p. Juozas Tijunėlis jautriai pagie-

dojo solo «Kai širdį tau skausmas kaip peiliais suspaus».

Po mišių p. Matelionienė pasikvietė choristus ir juos dosniai pavaišino.

Ši sekmadienį 17 valandą Mišios už Juozą Matelionį bus Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Rua Juatindiba, 20, Parque da Mooca. Tai «Aušros» choro dovana savo buvusiam rėmėjui.

«AUSROS» chorui metų gale sukanka penkeri metai. Jis užsimojo atžymėti tą sukaktelę šauniu koncertu. Koncertas bus lapkričio mėnesio 23 dieną Zelinoje, Seserų Pranciškiečių gimnazijos salėje.

Choras uoliai mokinasi eilę naujų gražių dainų.

Rezervuokite tą dieną koncertui.

Koresp.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. L.

Jonas Budzilas 15 ncr.,
Jonas Petrikas 30 ncr.,
Jonas Tatarunas 20 ncr.

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIŲORCIUKAS
Cirurgião Dentista
p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

DR. ANTONIO SIAULYS
C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia
Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações
Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

UŽUOJAUTA

Tik ką sužinojau iš Tėvo Bružiko, jog iš mūsų tarpo atsiskyrė visiems labai brangus žmogus, — vieniems vyrai, kitiems tėvelis, tretiems giminė ar draugas ir visos lietuvių bendruomenės labai nuoširdus darbininkas

α.†α. JUOZAS MATELIONIS

Lietuvių Jėzuitų vardu reiškiu Ponai Matelionienėi ir visai Matelionių šeimai bei giminėms gilią užuojautą. Mes liūdime kartu su Jumis, Priskėlimo viltis mums visiems turi duoti stiprybės ir ryžto taip nuoširdžiai darbuotis bendriems reikalams, kaip a.a. Juozas kad atsidavė visa širdimi. Jo nenuilstamo darbo pavyzdžiu paskatinti, ir mes atžymėsime jo atminimą.

Su malda už a.a. Juozą Matelionį ir gilia užuojauta,
Nuoširdžiai Kristuje,
Gediminas Kijauskas, S J.
Lietuvių Jėzuitų Provinciolas

DIDELIS PARENGIMAS

Lietuvių Bendruomenės ir Šv. Juozapo Vyrų Brolijos Valdybos ėmėsi iniciatyvos suruošti

LIETUVIŲ DIENĄ

Vieta: Jurubatuba.

Laikas: spalio 19 dieną.

Bus ieškoma kontakto su kitomis organizacijomis ir vilų atstovais dėl programos susiorganizavimo.

Seniai lietuviai besirinkome dideliu būriu. Todėl ruoškimės kuo gausiausiai dalyvauti tame visų lietuvių susibūrimo.

Programa bus paskelbta vėliau.

«SAJUNGA-ALIANÇA» biuletenio Nr. 11 pranešimu, šio šeštadienio vakarą, rugsėjo 13 dieną, Dr. Vinco Kudirkos rūmuose, Rua Lituânia, 67, Mookoje bus «Vakaras-Churrasco-Šokiai» nuo 20 val. iki 4 val. ryto.

LANKOMOS ŠEIMOS

Jau yra aplankytos šeimos: Jardim Popular, V. Buenos Aires, Itaim, Curuçã Paulistana, S. Miguel. Toliau bus lankomos: Guaianases, Itaquera, Suzano, Jardim Japonesa, Cidade Patriarca, Talarico, Guihermine, Granada, Matilde, Mariette, Penha, Guarulhos.

Daug jau nebėr senesniųjų lietuvių, vieni spėjo išmirti, kiti perkikėlė kitur gyventi, nepalikdami adresų. Jaunimo dauguma apsivedę su brazilais, lietuvybė pas daugelį baigiasi, ypač čia gimusių tarpe. Tai labiausiai priklauso nuo tėvų. Randu visai gražiai kalbančius lietuviškai. Pavyzdžiui lankydamos Campinas, Jundiai ir kitur radau šeimų, kur vaikai kalba gražiai lietuviškai.

LAIKRAŠČIO REIKALAI

Noriu praplauti laikraštį. Daugelis sutiktų užsirašyti,

bet negali, kadangi paštas ne nešioja, o jei ir atneša, tai visą punda po kelių mėnesių, kada visos žinios pasenusios. Tur būt niekur pasaulyje nėra taip netvarkingo pašto, kaip Brazilijoje. Gaila. Lietuviško radio nėra, nes labai brangus ir leidžia tik braziliskai kalbėti, o paštas neišnešioja laikraščių. Dažnai gaunama atgal «a remitente» nors aiškiai žinome, kad adresas geras ir gavėjas niekur neišvažiavęs. Tikėkimės, kad ateity viskas pagerės.

SUNKIAI SERGA

Cristo Rey ligoninėje (Penha) guli Aleksandras Tokarevičius, pirmam aukšte 114 kambary. Linkime greitai pasveikti. Taip pat kečia sunkią sąnarių paraližiaus ligą Teklė Gerelikienė, gyvenanti Vila Buenos Aires, Rua do Sol, 9. Būtų gerai ją aplankyti, nes neturi iš kur gauti paguonos.

(tęsinys iš 1 pusl.)

PIRMOJI KELIONĖ

1961 metais rugpjūčio mėnesį rengiausi pirmajai savo kelionei į užsienius — Prancūzijon. Buvau išrinktas sovietų delegacijon. Tai buvo

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kād daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.o andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

ATSKIRO

KAINA 0,30

labai jaudinantis patyrimas. Juk iš Sovietų Rusijos išvykti leidžiama tik tiems, kurių «lapas yra visiškai švarus», kurie neturėjo jokių nesusi-pratimų nei darbe, nei politikoje, ir niekada nebuvo atsidūrę teisme, ir tt.

Dokumentams gauti reikalinga daug laiko ir visokiųjų liūdijimų, rekomendacijų, patarimų, kaip užsienyje elgtis. Visą tą procesą išėjęs žmogus jau būna toks pertemptas, taip labai įbailintas, kad ima žiūrėti į savo kelionę tartum į kokį religinį ritualą (apeigyną).

APLANKYMAS

Jau buvau praėjęs visą tą baisų kelią ir jau kroviausi savo lagaminus, kai kažkas telefonu pranešė laukti slaptosios policijos ateinant. Pasirodė du vyrai ir parodė savo dokumentus, užsimė apie literatūrą ir pradėjo:

— Jūs suprantate, ko mes atėjome. Su jūsų delegacija keliaus vienas iš mūsų (slaptas policininkas). Bet jam vienam viską atlikti būtų sunku. Todėl jūs jam padėsite. Budėkite, kad niekas nepaspruktų ir nepasiliktų užsienyje. Stebėkite kas su kuo šneka, ir kaip kas elgiasi.

— Ne, to tai nedarysiu — atsakiau.

— Jūs turėsit tai daryti.
— Prašykite kieno nors kito

— Nesirūpinkite. Bus ir kitų
— Bet aš nenoriu.

— Tuo atveju teks tą reikalą persvarstyti. Kokią prasmę tada beturėtų jūsų kelionė?

Tylėjau visai priblokštas. Tuodu vyrai ėmė man aiškinti, jog tai visiškai normalu Joks turistų būrelis negalys apsieiti be seklio ir jo «savanorių pagalbininkų». Vakarų pasaulis esąs velniškai pasalūniškas, todėl mes turime nepaprastai atsargiai budėti. Todėl arba aš turju sutikti palaikyti ryšius su jų «draugu», arba mano kelionė bus nutraukta ir niekada daugiau nebegalėsiąs išvykti užrubežin. «Draugas» būsiąs labai malonus žmogus ir jis man prisistatysiąs pasakydamas: «Sveikinimai nuo Mykolo Mykolavičiaus».

(Bus daugiau)

Liet. Kat. Šv. Juozapo Vyrų Brolijos

VEIKLOS KALENDORIUS.

Spalių 19 d. piknikas į Jurubatuba.

Lapkričio 16 d. Piknikas Praia Grande, Santos.

